

Rasizmus

Čo je rasizmus? Ako sa prejavuje?

Rasizmus je diskriminačná teória, ktorá rozdeľuje ľudí podľa rasy. Podľa časti zástancov rasizmu možno ľudský druh rozdeliť do niekoľkých kategórií podľa rasy, ktoré možno zoradiť do hierarchickej štruktúry. V niektorých prípadoch však rasizmus nehovorí o nerovnocennosti, ale snaží sa o zachovanie jednotnosti rasy na danom území.

Človek, ktorý zastáva rasizmus sa označuje slovom **rasista**.

Rasizmus je diskriminačná teória, ktorá hlása nerovnocennosť ľudských rás. Obvykle je spojená s genocídou, vyhladzovaním menejcennej rasy nadradenou...

Jedná sa o spoločenský konštrukt, presvedčenie, ktoré sme získali výchovou a ktoré môžeme zmeniť. Spravidla sa spája s nejakou ideológiou ako patriotizmus alebo nacionalizmus, teda lásku k vlasti spájame s odstránením nejakej inej rasy alebo národa.

Atribúty rasy:

- **biologický** - rasy ľudí sa delili podľa biologických znakov ako tvar lebky, rast vlasov, farba pleti, postava...-

kultúrny - rasy ľudí si vytvorili špecifické kultúrne vzory

Rasa je však termín, ktorý sa v odbornej terminológii prestáva používať ako prekonaný, nefunkčný! Je nehumánne deliť ľudí na rasy, lebo všetci ľudia sme jednej rasy - **ĽUDSKEJ RASY**

Ľudstvo sa rozdeľuje do 3 veľkých rás:

1. Žltá - hnedá rasa, mongoloidná rasa, ázijsko - americká rasa

2. Biela rasa, europoidná rasa, kaukazoidná rasa

3. Čierna rasa, negroidná rasa, rovníková rasa.

Rasizmus vyplýva hlavne z nevedomosti a neznalosti životného štýlu a spôsobu myslenia iných ľudí. Žiadny človek sa nenarodí ako rasista, vplyv na to má jednoznačne jeho okolie, rodina, priatelia ako aj atmosféra v spoločnosti. Mnohí ľudia, ktorí o sebe tvrdia, že sú rasisti sa nikdy bližšie nestretli s príslušníkmi inej rasy. Rasistické a fašistické teórie sa opierajú o vykonštruované teórie využívajúce strach ľudí zo všetkého odlišného.

Rasizmus a fašizmus ponúka na prvý pohľad jednoduché a rýchle riešenia všetkých problémov, tieto riešenia sa však vo svojich dôsledkoch obracajú proti princípom ľudskosti a popierajú všetky humánne základy našej civilizácie. Žiadny problém nemožno riešiť bez hlbšieho pochopenia súvislostí a príčin problému. Jediné čo ponúkajú extrémistické ideológie ako rasizmus či fašizmus sú primitívne heslá, tupé násilie a stádovité myslenie, ktoré dokáže niektorých ľudí strhnúť.

Ako sa prejavuje rasizmus?

Hoci rozprávaním vtipov na tému znevýhodnených skupín, menšín. Nazývaním Rómov cigáni. Diskrimináciou v autobusoch, obchodoch, v reštauráciách, segregáciou v nemocniciach. Každým neopodstatneným „ale“ tam, kde má nasledovať pritakanie životu, slobode, právam iných. Opovrhovaním druhými. Neistotou, nevôľou spoznať jedincov len preto, že patria k nejakej skupine, voči ktorej máme už pripravené názory, ktoré sme automaticky prevzali od niekoho iného, lebo je nám autoritou, lebo je to tak jednoduchšie, pohodlnejšie. A ani ten, od ktorého sme ich prevzali, si ich nevytvoril sám, ale vypočul si ich od dakoho ďalšieho a bez zamyslenia si ich osvojil.

Kto sú to skinheads?

Holá hlava, bomber, vysoké topánky, basebalová palica. Prevažne mladí ľudia, sympatizujúci s fašizmom a neonacizmom, programovo vyznávajú násilie. Prostredníctvom symbolov, hudby, literatúry propagujú nacizmus, čistotu „bielej rasy“, veria v mýty, ktoré šíria a na ktoré nečakajú odpoveď. Pyšnia sa sklonmi k násiliu, vyznávajú ubližovanie iným - Rómom, černocho, utečencom, homosexuálom.. pod rúškom nastolenia „poriadku“. - pod drsným povrchom sa však skrývajú zraniteľní chlapci - podľa odborníkov je príčinou vstupu do radov skinheads frustrácia, potreba patriť k skupine, pocit nevýraznosti, neistoty, komplexy menejcennosti.. skinheadi sú často alkoholikmi, páchajú aj inú trestnú činnosť.

Na Slovensku sa diskriminácia kvôli rasovému či etnickému pôvodu objavuje predovšetkým voči rómskej etnickej skupine. Možno ste sa s ňou stretli sami na vlastnej koži.

Rómovia

Najčastejšie spomínaná skupina. Občania slovenskej národnosti, ktorých tu podľa reálnych odhadov žije približne 200000. Sú rôzni ako akýkoľvek iní ľudia. Sú medzi nimi ľudia dobrí i zlí. Mnoho členov rómskej komunity žije v osadách a spoločenskom dištance niekoľko generácií, kvôli metódam segregácie, ktorými na nich nezodpovedne experimentoval predchádzajúci režim. Tieto podmienky len prehlbujú priepasť medzi nami, preto je nevyhnutné podať pomocnú ruku a odstrániť túto priepasť, zabrániť jej ďalšiemu prehlbovaniu. Praktickou pomocou, ale i myslením. - dve priateľky - jedna Rómka so znalosťou dvoch jazykov, maturitou a druhá bez znalosti jazykov a maturity sa spolu uchádzali vo viacerých konkurzoch o zamestnanie, ani na jednom Rómka neuspela, ale jej „biela“ priateľka áno
x zážitkov odmietnutia, neprijatia, odstupu, dištancu.. x poznatkov znevýhodnenia, poníženia
x skúseností nepochopenia, nezájmu
x krát nevidený človek, ale „rasa“: TO BOLÍ

ČO NA TO ZÁKON?

Na Slovensku je trestné prejavovanie sympatií k hnutiam potláčajúcim práva a slobody občanov, je trestná ich propagácia a podpora akýmkoľvek spôsobom: slovami, nosením symbolov, šírením informácií. Páchatelia môžu byť odsúdení odňatím slobody až na 8 rokov. Rasovo motivované skutky, či už ublíženie na zdraví alebo vražda sú trestané vyššími trestnými sadzbami. Rovnako je trestná diskriminácia a potláčanie ľudských práv len na základe odlišností. Je nielen možné, je nevyhnutné brániť sa právnymi prostriedkami..

Zákaz diskriminácie z dôvodu rasového či etnického pôvodu zaručujú niektoré významné medzinárodné ľudskoprávne dokumenty, ktoré sú právne záväzné aj pre Slovenskú republiku. Jednými z najznámejších sú **Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach**, ku ktorému v roku 1976 pristúpilo ešte socialistické Československo a ktorý platí dodnes. Tento pakt v článku 26 zakazuje akúkoľvek diskrimináciu a garantuje rovnosť práv. Nad jeho dodržiavaním bdie **Výbor pre ľudské práva OSN**. Keďže rasová diskriminácia sa na pôde OSN považuje za veľmi vážny problém, bola prijatá aj špeciálna medzinárodná zmluva na túto tému - **Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie**. Na jej dodržiavanie dozerá Výbor pre odstránenie rasovej diskriminácie. Tento dohovor je platný aj na Slovensku a zakazuje všetky formy diskriminácie vrátane rasovej segregácie. Zakazuje tiež šírenie rasistickej propagandy a zaväzuje štáty, aby zaručili obetiam rasovej diskriminácie účinné prostriedky právnej ochrany.

Ďalším významným dokumentom je jeden z pilierov Rady Európy, **Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd**. Ten v čl. 14 zaručuje zákaz diskriminácie pri uplatňovaní tých práv, ktoré sú zakotvené v dohovore.

Zopakujte si:

1. Kto je rasista?
2. Ako sa prejavuje rasizmus?
3. Ako sa volá skupina ľudí propagujúca nacizmus?

Použitá literatúra:

JUDr. D. Milo: Rasistický extrémizmus v Slovenskej republike, vydavateľstvo FES, -

Š. Strieženec: Slovník sociálneho pracovníka, vydavateľstvo AD, Trnava 1996 -

T. Šišková: Výchova k tolerancii a proti rasizmu, Portál, Praha 1998 -

Prezídium policajného zboru: Metodika odhaľovania, objasňovania a dokumentovania trestnej činnosti motivovanej rasovou, národnostnou a inou neznášanlivosťou alebo páchanej priaznivcami extrémistických skupín, Bratislava 2002 -

<http://kmeto.blog.idnes.cz/c/108881/Co-je-rasizmus-Ako-sa-prejavuje.html>

http://www.diskriminacia.sk/?q=s_race/sm_law

Zdroje obrázkov:

<https://nrwenglish11.pbworks.com/w/page/26304936/Skinheads%281960%27s%29>

<http://www.fanzof.com/what-are-some-tricks-that-gypsies-in-rome-do-to-tourists/>